

Diarienummer:
IMY-2023-9389

Ert diarienummer:
Ju2023/01353

Datum:
2023-09-08

Yttrande över Ds 2023:14 – En översyn av vissa frågor om offentliga biträden

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY lämnar följande synpunkter.

Kapitel 6 Hantering av uppgifter om offentliga biträden

IMY ifrågasätter inte Migrationsverkets och Polismyndighetens behov av att behandla personuppgifter i syfte att bedöma offentliga biträdens lämplighet. Enligt IMY brister dock utredningen i sin integritetsanalys och proportionalitetsbedömning.

Det saknas enligt IMY en närmare analys och mer ingående resonemang kring huruvida den utökade personuppgiftsbehandling som förslaget innebär är proportionerlig och i överensstämmelse med reglerna i bland annat EU-stadgan¹, regeringsformen² och dataskyddsförordningen³.

Vad särskilt gäller integritetsaspekterna anser IMY att det krävs en närmare analys av i vilken utsträckning uppgifterna kommer att spridas både inom respektive myndighet och utanför myndigheterna. Vad gäller spridning utanför myndigheterna konstateras att utredningen bedömer att förteckningar över offentliga biträden inte kommer att utgöra allmänna handlingar. IMY ställer sig tveksam till denna bedömning och noterar att 2014 års utlänningsdatautredning synes ha utgått från att uppgifterna utgjorde allmänna handlingar när frågan om behovet av eventuell sekretessbestämmelse berördes.⁴ Oavsett detta kan det konstateras att en planerad avvikeleregistrering enligt utredningen som regel alltid ska kommuniceras med den berörda personen i förväg så att han eller hon har en reell möjlighet att förklara eventuell misskötsamhet. Handlingar som kommuniceras kommer att expedieras från myndigheten och de svar som lämnas från berörda personer kommer att komma in till myndigheten. Detta innebär att uppgifter som rör den berörda personens eventuella misskötsamhet förekommer i allmänna handlingar som kan komma att spridas. Även om regeringen skulle dela utredningens bedömning att förteckningarna som sådana inte utgör

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

¹ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

² Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)

⁴ SOU 2015:73 s. 358.

allmänna handlingar bör därför en noggrannare analys göras avseende risken att uppgifter om misskötsamhet sprids samt behovet av eventuella nya sekretessbestämmelser till följd av detta. I analysen bör särskilt beaktas risken att uppgifter om avvikelser eller obehörighetsförklaringar publiceras på webbplatser med utgivningsbevis samt vilka konsekvenser detta kan innebära för de enskilda individerna.

IMY vill även framhålla att finns en reell risk för att avvikelsernoteringar som görs i myndigheternas förteckningar leder till att personer inte förordnas som offentligt biträde, trots att avvikelser i sig inte är tillräcklig för att denne ska anses vara olämplig. Detta är särskilt allvarligt om själva noteringen av en avvikelse inte anses utgöra ett överklagbart beslut.

IMY delar utredningens uppfattning att Migrationsverkets och Polismyndighetens behandling av personuppgifter i syfte att bedöma offentliga biträdens lämplighet bör ges ett uttryckligt lagstöd i utlänningsdatalagen (2016:27). IMY ser även positivt på en författningsreglerad tidsfrist för lagring av uppgifter enligt den föreslagna ändamålsbestämmelsen. Det bör dock framhållas att det är viktigt att myndigheterna har rutiner som säkerställer att uppgifterna även raderas tidigare än inom två år om de inte längre är relevanta. IMY anser att det inte bör vara möjligt att på nytt registrera samma uppgifter efter att tidsfristen gått ut eftersom detta urholkar tidsfristens syfte och öppnar upp för kringgående av fristen. Om något undantag från tidsfristen ska kunna göras bör detta uttryckligen regleras i bestämmelsen, exempelvis genom en bestämmelse som tillåter en förlängning av tidsfristen med ytterligare en period i de fall det föreligger synnerliga eller särskilda skäl. Det kan även övervägas om det finns skäl att införa en bestämmelse som möjliggöra längre bevarandetid om nya avvikelser registreras.⁵

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Jonas Agnvall efter föredragning av juristen Andreas Persson.

Jonas Agnvall, 2023-09-08 (Det här är en elektronisk signatur)

⁵ Jfr 18 § lag (1998:620) om belastningsregister